

Toetsbeleid Montessorischool Wageningen

Om te zorgen dat we oog en oor hebben voor alle kinderen, worden de vorderingen van de kinderen gedurende hun hele schoolloopbaan gevolgd. Dit gebeurt door de bevindingen en observaties van de leerkracht die de kinderen dagelijks meemaakt. Daarnaast nemen wij ook methodegebonden toetsen en methode-onafhankelijke toetsen af om de cognitieve ontwikkeling te volgen. Uiteraard is de sociaal-emotionele ontwikkeling minstens zo belangrijk. Ook hiervoor gebruiken we een observatie-volgmodel om dit goed in kaart te brengen. Al deze gegevens samen, vormen een betrouwbaar beeld van de ontwikkeling en de prestaties. Hierdoor zijn wij in staat om tijdig gerichte actie te ondernemen als hiertoe aanleiding is.

Toetsen en observaties in verband met de cognitieve ontwikkeling

Voor het in kaart brengen van de cognitieve ontwikkeling gebruiken wij 'methodegebonden toetsen' en 'methode-onafhankelijke toetsen':

- **Methode-gebonden:** Deze toetsen geven een beeld over wat een kind in het voorgaande blok of thema heeft geleerd. Bijvoorbeeld: er staan een paar spellingscategorieën centraal; de kinderen krijgen hier instructie over en oefenen ermee gedurende een periode; daarna krijgen ze over deze spellingscategorieën een controledictee volgens de door ons gebruikte spellingmethode. Hiermee weten we vooral wat er is beklijft in het kortetermijngeheugen.
- **Methode-onafhankelijk:** 'Leerling In Beeld' (Cito) en 'Bareka' (automatiseringstoets). Deze toetsen geven een beeld over wat uw kind op dat moment beheerst aan leerstof en over hoe uw kind gegroeid is. Dit gaat over een veel langere periode in vergelijking met de methode gebonden toetsen. Bijvoorbeeld: er wordt 2 keer per jaar een spellingtoets afgenomen die de stof behelst van minimaal het half jaar daarvoor én er wordt een klein deel getoetst wat de kinderen nog niet aangeboden hebben gekregen om te kijken of ze zich al zelfstandig nieuwe stof hebben eigen gemaakt. Als deze toetsen worden afgenomen, wordt er van tevoren geen extra uitleg gegeven of geoefend. Dit doen wij bewust, anders verzamelen wij geen zuivere gegevens. Hiermee weten we vooral wat er is beklijfd in het langetermijngeheugen en het zegt iets over het inzicht van het kind; wat hebben de kinderen zich echt eigen gemaakt en kunnen ze zelfstandig toepassen?

Naast de eigen observaties, geven beide soorten toetsen informatie waarmee de leerkracht gericht verder kan met het kind. Misschien is er extra instructie of extra oefenstof nodig. Het kan zijn dat een kind bijvoorbeeld een bepaalde spellingscategorie niet beheerst, wat effect heeft op complexere spellingscategorieën. Dan moet er een stapje terug gedaan worden om te zorgen dat het kind het wel gaat beheersen. Kortom: met deze gegevens richten wij het onderwijs zo in, dat het kind er beter door geholpen wordt en het onderwijs op maat wordt gemaakt. Dit is uiteraard een kenmerk van ons Montessori onderwijs.

In de onderbouw worden geen toetsen afgenomen, maar worden de observatielijsten gebruikt van de 'KIJK registratie'. De KIJK is een onafhankelijk systeem om de ontwikkeling van jonge kinderen in kaart te brengen door observatie, registratie en reflectie. Deze lijsten worden 2 keer per jaar ingevuld, naast alle observaties die de leerkrachten al dagelijks doen en waarop zij het aanbod op de kinderen afstemmen. Door deze 2 momenten volledig in te vullen, wordt gemonitord wat het effect van het aanbod op de ontwikkeling van de kinderen is.

Bij het verslag voegen wij een rapportage van Leerling in beeld toe, waarin de groei van uw kind zichtbaar is van de toetsen die zijn afgenomen volgens onderstaand schema. Naast deze uitdraai, voegen wij ook een leeswijzer toe zodat u de grafieken en symbolen kunt duiden.

Begin - Midden - Eind toetsen	Groep1	Groep2	Groep3	Groep4	Groep5	Groep6	Groep7	Groep8*
Technisch lezen, DMT:			ME	ME	ME	ME	ME	B
Begrijpend lezen:			E	ME	ME	ME	ME	B
Spelling:			-	ME	ME	ME	ME	B
Rekenen en wiskunde:			ME	ME	ME	ME	ME	B

*In groep 8 wordt de 'IEP' afgenomen als doorstroomtoets, daarom nemen we alleen de B(egin) toetsen af in groep 8. Individueel kan besloten worden dat er nog een DMT eind 8 wordt afgenomen.

Naast dat het functioneringsniveau zichtbaar is, verdeelt LIB deze uitslagen in 5 categorieën: I, II, III, IV en V. Deze zijn gerelateerd aan het percentage leerlingen per niveau, waar gemiddeld op gescoord wordt als je dit vergelijkt met het landelijk gemiddelde:

- niveau I: goed tot zeer goed, 20 % hoogst scorende leerlingen
- niveau II: ruim voldoende tot goed, 20 % leerlingen die boven het gemiddelde scoren
- niveau III: matig tot voldoende, 20 % leerlingen die rond het gemiddelde scoren
- niveau IV: zwak tot matig, 20 % leerlingen onder het gemiddelde scoren
- niveau V: zwak tot zeer zwak, 20 % laagst scorende leerlingen

Doorstroomtoets 'IEP'

Aansluitend aan de methode onafhankelijke toetsen, nemen wij ook de (verplichte) doorstroomtoets af bij de kinderen van groep 8. Hiervoor gebruiken wij als school sinds schooljaar 2015-2016 de IEP, dit onderzoek is een cotan gecertificeerde toets die erkend is vanuit de inspectie. De doorstroomtoets wordt landelijk in februari afgenomen bij groep 8. Het resultaat van deze doorstroomtoets kan meewegen in het definitieve schooladvies.

Bij de uitslagen van de LIB toetsen en van de IEP, willen wij graag een kanttekening plaatsen:

Alle uitkomsten van de toetsen zeggen iets over de vorderingen van het individuele kind. De ontwikkeling loopt nooit helemaal in een rechte lijn, maar gaat gepaard met pieken en dalen. Natuurlijk is het fijn als een kind hoog scoort. Dit betekent dat een kind over het algemeen makkelijk leert en soepel door de lesstof heen gaat. U moet echter niet de verwachting hebben dat iedereen hoog scoort. Als dit het geval zou zijn, stromen alle kinderen ook heel hoog uit in het voortgezet onderwijs. Dit is niet het geval. Landelijk niet en ook niet op onze school. Tegenwoordig worden scholen beoordeeld op de uitslag van de doorstroomtoets op verschillende websites. Hiermee vinden wij dat er onrecht wordt gedaan aan de kinderen en aan de scholen. Als er een jaar is waarin kinderen hoog scoren op de doorstroomtoets, krijgt de betreffende school een hoog cijfer en als er een jaar is dat kinderen lager scoren, krijgt de betreffende school een lager cijfer. Er wordt totaal voorbijgegaan aan de verschillen die er zijn. Wij vinden het belangrijk dat de eigen ontwikkeling van het kind goed verloopt en dat het kind uitstroomt naar het type onderwijs dat hierbij aansluit. Dit betekent dat het competitie-element zoveel mogelijk vermeden wordt op onze school. 'De beste' en 'de slechtste' kennen we niet. In het licht van het Montessorionderwijs is dat niet meer dan logisch. Het kind is de norm en niet de toets. Als ouder bent u echter wel op de hoogte van de individuele vorderingen ten opzichte van die landelijke norm, maar ook van de individuele vorderingen, die wij eigenlijk belangrijker vinden. Wij verwachten van u als ouders, dat u dezelfde lijn volgt.

Observaties in verband met de sociaal emotionele ontwikkeling

De sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind is minstens zo belangrijk. Naast de observaties en bevindingen van de leerkracht zelf, gebruiken wij twee genormeerde observatie-instrumenten. Deze observatie-instrumenten beschrijven welk gedrag rond welke leeftijd te verwachten is, zodat dit te vergelijken is met de ontwikkeling van het kind van dezelfde leeftijd.

In de onderbouw gebruiken we hiervoor hetzelfde systeem als voor de observaties van de cognitieve ontwikkeling, namelijk de 'KJK registratie'. Vanaf groep 3 gebruiken we de 'Sociale Competentie Observatie Lijst' (SCOL). Deze wordt ingevuld door de leerkracht en vanaf groep 6 vullen de kinderen deze lijsten ook zelf in.

Verantwoording richting de inspectie en evaluatie schoolbeleid

Naast het feit dat wij het belangrijk vinden om de kinderen goed te volgen, worden al deze resultaten en observaties ook door de inspectie geaccepteerd als "verantwoording van de (eind)opbrengsten van de school en van de individuele leerlingen." Daarnaast gebruiken wij de methode onafhankelijke toetsen ook om ons eigen onderwijs te evalueren en bij te stellen waar wij dit nodig achten.